

تورک پورسی

نومرو ۲

تشرین ثانی ۱۳۴۰

جلد ۱

عملی اجتماعیات

هر علمك ایکی قسمی واردر: نظری، عملی. بزده اجتماعیات شیمدی به قدر نظری بر علم اولارق قالمش، اجتماعیات عالمترین طرفندن مختلف اجتماعیات فیلولو فلیرنک نظریه لری، اجتماعیات مکتب لرنک پرنسیپ و مسلک لری مناقشه و نقل ایدیلشدر. فقط عملی ساحه ده هیچ بر فعالیت کوستریلمدیکی کبی عملی اجتماعیاتک نظریه لری بیله هنوز مناقشه و تدقیق ایدلمه مشدر.

بو کون علم و فنک ایلرله دیکی یرلرده سرعتله توسع ایتمکده بولنان و عملی اجتماعیاتک برشکل تطبیقی اولان (اجتماعی سعی) social work بزم ایچون تامامیه مجهول قالمشدر. بونک نه اولدیغنی آکلاتمق ایچون اولو اجتماعی سعیک نه اولدیغنی و اجتماعیاتله اولان مناسبتنی تعریف ایتک ایجاب ایدر.

اجتماعیاتک منشأ

اجتماعیات، فلسفه تاریختک مناقشه سی شکلنده باشلامشدر. اجتماعیات عالم لری جمعیتک تاریخی وضعیتنی تدقیق ایتش، بوتون وثیقه و دلیللرنی تاریخندن طویلامش، بو کونکی جمعیتی بو وقعهره استناد ایدرک محاکمه ایتمشدری.

بو کونکی اجتماعیات عالم لرنه کوره اجتماعیاتک ایشی، اجتماعی مسئله لری تدقیق و تحریدر. بو تحریری ایچون اجتماعیاتک کندینه مخصوص اصولی و تهقیبکی واردر. اوده هرفن کبی برفندر. تاریخله، تهئولوژی ایله مناسبتی صرف جمعیتی تدقیقه یاردم ایتدک لری ایچوندر. یوقسه جمعیتک مابعد الطبیعه سی، تهئولوژیسنی و تاریخی تدقیق اوجعیتک ماهیتی میدانه چیقارمغه کافی کلر. بویالکز جمعیتک منشأی و طبیعتی حقدنه تدقیق یاپان عالم لره بررو وثیقه و وظیفه سی کورور.

بودورده کی عالم لره بو تهئولوژیک معلوماتی طویلامغه اهمیت و یردیلر، جمعیتک موجود اجتماعی وقع، و مسئله لری اونلر نظرنده حائر اهمیت دکلدی.

شیمدی اجتماعیاتده تطبیقاتک مهم موقعی احراز ایتمک باشلادی بو صورته

اجتماعیات اوچنچی بر صفحه یه کیردی . آرتق اجتماعیات ساده بر فلسفه ، بر مابعد الطبیعه اولارق قالما مشدر . دوغریدن دوغری یه جمعیت اوزرنده چالیشان بر فن حاله کئشدر . بو کون اجتماعیات حیلر نظر نده (اجتماعی سعی) دوغریدن دوغری یه اجتماعیاتک جمعیه تطبیقی در . بونلر دیورلر که (اجتماعی سعی ، اجتماعی تحری و تدقیق ، اجتماعیات یاردیمی اولمادن میدانه کله مز . اجتماعی خلاصی ایسته دیکمز اجتماعی بنیه یی طایبق ایپون اجتماعیاته احتیاجمز واردر . تطبیق ایده جکمز نظریه لر حقنده یه اجتماعیاتک اصوللری قوللانه جغز . بناء علیه « اجتماعی سعی » اجتماعیاتک جمعیه عملی صورتده تطبیقدر .)

بعضیلری ده اجتماعیات علمی ، جمعیتک یالکیز اجتماعی دکل ، communal مؤسسه وحادثه لره عائد مشاهده لری آنحق بزم تشکیلاتمز و تدقیق لریمز ایله الله ایدر و آنحق بونلر اعانه سیله جمعیتی تدقیق ایده بیلیرلر . (شونی ده توضیح ایتمک ایجاب ایدر که علمک ایلر لیدی یارده بو اجتماعی تشکیلات فنی بر اصوله تابع اولور ، جمعیتک ایچدن طوبلا دقیری وقعه لری خصوصی بر ته فیک و اصوله طوبلا لرلر . هر جمعیتک سعی حدودی و شکلی فنک ایچنه کیر مشدر .) منفرد بر اجتماعیات علمی یالکیز تاریخ ، مافوق الطبیعه ، ته تنولوژی یاردیمیه غیر معین نظریه لر چیزه ، و دعواسی اثبات ایده جک الله مثبت هیچ بر اولچوسی یوقدر . فقط بونظریه لر اوزرینه مؤسس علم هیچ بر زمان جمعیتده کی حیاتی ، اجتماعی و شائی وقعه لره و حادثه لره مستند بر علم تأسیس ایده مز . بوسبیل « اجتماعی سعی » اجتماعیاتک ساده جه تطبیقی دکل ، اجتماعیات عالمیینه ، جمعیتی تحری و کشف ایدن ، و شقه لر طوبلا یان ، فنی بر مکتبدر ، اجتماعی بر آژاندر . هر حاله هر ایکی طرف ده بوا یکی علم شعبه سنک بر بزدن آریلامیه جغنده متفقدر . Burgess کوره اجتماعیاتک فلسفه دن فنه کچمسی اوچ دور کچر مشدر :

۱ — فرنٹ ، ریسر درری . [بودورده اجتماعیات ، فلسفه تاریخدر .]

۲ — مکتبدر درری . [اجتماعی فکر لر مختلف مکتبلر وجوده کتیردی . بونلر

اجتماعیاتک صورماسی و جواب ویرمسی ایجاب ایدن

مسئله لری تعریف ایتمک نقطه نظرینی تعقیب ایتدیلر .]

۳ — نوری و ترقیب دوری . [اجتماعیاتک شیمدی کیردیکی دوردر . جمعیتده کی

وقعه و ایستاتستیکلره استناد ایدر .]

اجتماعی سعیده دورلر بوقدر واضح دکلدر . فقط Burgess بونی دهینه اوج

دوره یه ایبریور :

۱ — سفت دوری . [اجتماعی اقتصاد ، تشکیلاتی و تشکیلاتسز یاردیم ،

انسانی حسلرک تعریفی دوری .]

۲ — اجتماعی اصلومات دوری . [اجتماعی سیاسیات ، تشکیلاتسز و اصولسز

یاردیمی قالدیروب طفیلیلری جمعیتده مستحصل

وقائده لی قیلمق دوری .]

۳ — سلی اجتماعی معی دوری . [اجتماعی فنلرک تطبیق ، اجتماعی اصوللر

وته قینک ایله فردی و اجتماعی تطابق

میدانه کتیرمک دوری که اجتماعی سعیک

شیمدی کیردیکی دوردر .]

بودرک انکشافه اجتماعی سعیک هر ساحه سنده راست کله بیلیرز . آمریقاده

اجتماعی معی بوکون فنی برعلم شعبه سی حاله کلمزدن اول امرخیر شکلنده غیرفنی

و تشکیلاتسز برایشدی .

اجتماعی سعیک منشأی جمعیتده مغلوب اولمش فردلره یاپیلان یاردیمی اورغانیزه

ایتمکله باشلار . هر جمعیتک فقیرلر ، علیلر ، خیرسزلر ، قاتلر ، خسته لر ، طفیللر

دیه کندی صیرتنه یوکلر برصنی واردر . بونلر جمعیت ایچنده کی اجتماعی حضورسزلنک

اک برنجی عامللریدر . بونلر جمعیت ایچنده تشکیلاتسز یاشارسه ، موجود تشکیلات

یا لکزر عمومی برحفاظه ماهیتنی حائر اولورسه ، اوجمیتک اجتماعی وحدت و آهنکی

سکته دار اولور و اجتماعی اصلاحات هیچ برزمان فنی برشکلده و متمر برشکلده تقاضا

ایده مز .

جمعیت اک بو بوک قوتی بو حضورسزلی یاراتان عنصرلری محافظه یه و جمعیه

تطبیقه صرف ایدر . فقط بونی بر اصول تحتنده یاپمیدنی ایچون هیچ برزمان اجتماعی

تطابقه موفق اولماز ، سعی يالکز محافظه دن عبارت اولور . بونلر جمعیه طبعی بر فرد کبی تطبیق اولنه مدینی ایچون صرف ایتدیکی قوت ، پاره ، وسیعی هبا اولور . اجتماعی حضوری و صلاحی تأمین ایچون بونلره یاپیلاجق معاونت و تداوی بی فنی برشکله ارجاع ایتک لازمدر . اجتماعی سعیک منشأی ایلک اوکجه بوتشکیلا تسز و اصولسز یاردیم فعالیتلری اولمش ، بالاخره اجتماعی اصلاحات social reform دورینه گیرمشدر .

ایلک اجتماعی اصلاحات و سبی حرکتی حکومتک تحت اداره سنده تشکیلاتلی شفقت جمعیتلری تأسس ایتمش ، بومؤسسهرلر بر چوق عالملرک وضع ایتدیکی فنی اصوللر و پرنسیپلر ایله ایشه باشلامشدر ، عائله ، جماعت ، قاتلر ، خیرسز لر ، چوجوقلر ، صحت عمومی ، جمعیتک حفظ الصحة دماغیسی ، عمومی اککنجه ، دینی مؤسسهرلر هپ فنی بر اصول ایله تدقیق ، و اجتماعی اصلاح نظریه لری مناقشه و تطبیق ایدلشدر . تهقیق تجربه ایله دهکجه فنی اصوللری تطبیق ایده جک اجتماعی دو قوتوریتشدریمک لزومی حاصل اولمش ، بو اولو اجتماعی تشکیلاتلر طرفندن اوچ آیلق قورلر حالنده باشلامش ، بالاخره دارالفنون قورلری آراسنه کچمشدر . دهاها صوکره لری مسلکی اجتماعی دو قوتوریتشدریمک ایچون دارالفنون ماهیتنده اجتماعی سعی مکتبلری آچامش ، لیسهرده و دارالفنونلرده اجتماعی سعی تدریس ایدیلکه باشلامشدر .

الی سنه لک تجربه و فعالیتدن صوکره بو کون باشلی باشه بر اجتماعی سعی فنی و ادبیاتی وجوده کلشدر . بو کون اجتماعی سعیک ده دو قوتورلق کبی ، تربیه جیلک کبی بر مسلک و اختصاص ایشی اولدینی تحق ایتمش ، بومسلک صاحب لری متعدد جمعیتلر تأسس ایتشلردر . حتی الی سنه دنری متعدد یرلرده اجتماعی قونفره لر عقد ایتشلر و بو قونفره لره دنیانک هر طرفندن اجتماعیات عالم لری و اجتماعی سعی متخصص لری کلشدر . شیمدی اجتماعی سعی متخصص لری و اجتماعیات عالم لریک صوکره اورته یه آتدقلری مسئله ده تمامیه فنی برایش اولان اجتماعی سعیک یالکز مسلک صاحب لری طرفندن تطبیق ، شهادت نامه سی اولمایانارک جمعیت ایچنده سربست بر صورتده چالیشمه لرینک قانوناً منعیدر .

بوگون بۇ زۇدە اجتماعياتك نظرى ساحه ده قالمىسە سەبب جمعيتك هيچ بر ساحه سىندە
 علمى وفنى تشكىلات ، اصول ، واىستاستىقلر موجود اولماسى ، بر عالمك محتاج
 اولدىغى وثيقه لرى طويلامق وتدقيق ايتمك امكانى اولماسيدىر .
 اجتماعيات ، اجتماعى تدقيقى اساس قبول ايتدىكى ايچون اجتماعى سعى ازانلارنىڭ
 طويلادىغى شائى وقعه لره محتاجدۇر . بر عالم بوگون جمعيتده موجود اجتماعى بر حضور سىزلىغى
 تعريف ايچون اوجميتك اىستاستىقلرىنى ، فنى بر صورتده طويلانان فردى ، اجتماعى
 وعائله وى وقعه لرىنى ، سىجىللىرىنى ، محكمه اىستاستىقلرىنى ، اصلاحخانه لرك ،
 ميخانه لرك ، سائر عموم اجتماعى مؤسسە لرك ويردىكى معلوماتى المغه ، نظريە سىنى
 مثبت و مجرب وقعه لردن الده ايده جكى نتيجه لره كوره تثبيت ايتمك مجبوريتىندەدۇر .
 اىستاستىقلر ، وقايعك عددينى ويردىكى ايچون عالم يالكىز بر جمعيتده كى اجتماعى
 وقعه ومؤسسە نك طبعى وياغيرطبعى اولدىغى تدقيق ايدر ، فقط بونلرله سىبىنى كشف
 ايده مز . اجتماعى ازانلرك تەقنىك ايله تحليل ايتدكلرى اجتماعى حادثه ووقعه لر عالمه
 سىبىنى بولمغه خدمت ايدر كە بوگون اجتماعيات عالملىرىنك اجتماعى سعيه ويردىكى اهميتك
 اك بويوك حكمتى بودۇر .

امرىقاده اجتماعى تشكىلاتلر هر كون بياض صقاليلى عالملىك تدقيق محلى ، اجتماعى
 سعى طلبە سىنك تطبيقات ساحه لرىدۇر . شىقتىن تامما آيرىلان بومؤسسە لر جمعيتە
 فنى بر اصول ايله تقرب ايتىش ، تدقيق ايتىش ، عالملىر ايچون وثيقه لر حاضر لامىشدر .
 اجتماعيات مثبت بر علم اولارق قبول ايدلد كىدن صو كرا آرتق نظرى اجتماعياتك
 هيچ بر قيمتى قالمامىشدر .

اجتماعى سعيك غايە سى ، اجتماعى حضور سىزلىق توليد ايدەن اجتماعى نظامى تىكاملە
 تابع اولارق دە كىشىدىرمك ، جمعيتك اقتصادى واجتماعى سويە سىنى يوكسىتمك ،
 اجتماعى فردك حقوق اجتماعى سىنى قبول ايتدىرمكدر .

اجتماعياتك غايە سى ، جمعيتك بىنە سىنى ، تارىخىنى ، وقعه لرىنى ، مسئلە لرىنى تدقيق
 سەبب و نتيجه لرى كشف ايتمكدر . بونك تطبيقات ايله علاقه سى يوقدۇر . تطبيقاتچىلر
 اصول و تەقنىك ويرر . واونلرك تطبيقاتىندىن سەبب و نتيجه لرى استخراج ايدۇر .

بوسيله اجتماعيات ايله اجتماعى سى برىندن غير قابل تفريق، برىنه مزوج برىنه مدر .
رىنه ياردىمى اولمىسزىن دىكرى تاسس ايدىمى .

اجتماعى دوقتور ، جمعيتى تدقيق ايجون ، اجتماعيات ، روحيات ، اقتصاد ،
علوم سياسيه ، penology جنائيات ، Pschytry امراضى عقليه علمى ، تربيه علمى ،
استفاده يه مجبوردر . بوعلمىلردن فى اجتماعى سىك جمعيتيه صورت تطبيقى اجتماعيات
مقاله لرندى تصريح ايدىجكم .

صبره زكريا

ترخىصدن صوكرى

دىركن شهر كوروندى ،	بيله زىكار له دولو
كلدى برقره خبر .	نشانلىرك قولى .
كويلىردن بر نقر ،	اله آله وىرملردى ،
قلامش هپ شهيدمش .	مراده اىرملردى ،
بونى هر كس ايشتمش .	برطاقم كوى قىزلى ،
يوكمه لى پرواويلا ،	وطنك يىلا يىزلى ،
داغلردن بلا ! بلا !	قويولملردى يوله ،
دييه برسس بايىلى .	آتلىلر صاغه ، صوله
هر كس دوشوب بايىلى .	بر صره نظام آلى ،
***	داوولر جوشقون چالدى ،
برسس كلدى دريىدن ،	كفچ قىزلر باغدن باغه
ديى : « ياس ناغلامايك !	شرقىلر داغدن داغه
حر وطن ايللىردن ،	عكساره دولاشدى
يار ايجون آغلامايك ! »	قلبلر سويىچدن طاشدى .
آقره : اسماعيل صفا	چهره لر آل بوروندى .